

XIII EVF. * SZAM 196
Cluj—Kolozsvar, 1930
 augusztus 31 Vasárnap
 5690 EV - ELUL 7

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
 utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ARAK:
 Egész évre 1150 Lei
 Félévre 600 "
 Negyedévre 320 "
 Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
 ELŐFIZETÉSI ARAK:
 Egy óra 1 dollár (vagy ennek
 megfelelő pénznem).
 Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
 vetetnek fel.

KELET

Ramasetter Robert

BUDAP

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság politikai napilapja.

Cikkeink utánoyomását csak írással megjelölésével engedjük meg.

Kéziratokat nem küldünk vissza és megőrzésükre sem vállalkozunk.

A hatodik kisebbségi kongresszus

Tizenegy év óta hatodszor ül össze szeptember 2-án Genfben a nemzeti kisebbségek kongresszusa. Tizenegy év súlyos megpróbáltatásai, válogatott szenvedései jelzik e kongresszusok időpontjait. Nem követünk el túlzást, ha megállapítjuk, hogy a kisebbségi kongresszusok a szenvedők parlamentjének tűnnek fel előttünk, harminc millió európai szenvedő parlamentjének, ahol csak a tiltakozás hangjai hangzottak eddig, anélkül, hogy ezek a hangok lényeges változást tudtak volna kiereszkölni a többségi nemzetektől.

Genfben ül össze ezúttal is a kongresszus, a Népszövetség székhelyén, ahol ugyancsak pár nap múlva fognak összejárni a különböző európai nemzetek delegátusai, hogy „sorsdöntő” problémák fölött vitakozzanak, hogy az európai népek szorosabb szolidaritásának és együttműködésének alapjait lerakják. A kisebbségi kongresszus tehát illetékes helyen és találó időpontban ül össze. Genfben és a népszövetségi ülészeket megelőző napokban, minden bizonyítással tehát demonstratív céllal.

És demonstrációra, valóban, annyi ok van, annyi lehetőség, hogy az okok bővege miatt a kongresszus akár hónapokig is eltartathatna. Hiszen az utódlamok megalakulásának tizenkettedik évében még mindig ott tartunk, hogy a kisebbségek szerződéses jogai a gyakorlatban nincsenek biztosítva, sőt vannak kisebbségek, így különösen a romániai zsidóság, melyek az elnyomó többség kénye-kedvére vannak kiszolgáltatva.

Csak természetes, hogy ezek a tények élénk megvitatás tárgyát fogják képezni a genfi kisebbségi kongresszuson, csak természetes, hogy e vita hangja olykor keserű és hangos lesz, hiszen Európa kultúremberének és lelkiismeretes politikusainak fülelhez kell, hogy eljusson. De el kell, hogy jusson végre a Népszövetség lelkiismeretéhez is, ahhoz a lelkiismerethez, mely eddig bizony inkább a lelkiismeretlenség jegyében kezelte a kisebbségi kérdést, melynek gazdaságos rendezését pedig annak idején magára vállalta.

A hatodik kisebbségi kongresszus más tekintetben is jelentősebbnek ígérkezik az eddigieknél. Tudvalevő ugyan, hogy a szeptembri népszövetségi ülészekon az angol delegátusok fel fogják vetni a kisebbségi kérdést s rá fognak mutatni arra, hogy a páneurópai koncepció megvalósulása elé — sok más egyben kívül — a kisebbségi elnyomás fenntartása is, mint acélerősen ellenálló tényező. Nevetséges dolog európai köztudásról és európai békéről komolyan beszélni mindaddig, míg az egyes nemzetek saját kebelükben nem teremtették meg kisebbségeikkel szemben a teljes egyenjogúság és a teljes szellemi és gazdasági együttműködés lehetőségét.

A kisebbségi kongresszus határozatainak tehát ezúttal olyanoknak kell lenniük, amelyek teljes egészükben alá támasztják és követelése emelik az angol delegáció megállapításait. Rá kell mutatni ezeknek a határozatoknak arra, hogy a kisebbségi probléma végleges rendezése nélkül nem lehet szó a páneurópai konföderáció megvalósulásáról, mert hiszen harmincmillió európai ember terhére és harmincmillió ember arata ellenére nem lehet kormányozni Európát, még kevésbé Páneurópat. Addig, amíg a kisebbségi probléma leglényegesebb nyugvópontja nem jut: a gazdasági konföderáció és világbéke gondolatának inkább a mellébeszélés színezetét öltve magán, semmint megbízható támogatja lehetne egy kialakuló új európai rendszernek és felfogásnak. Előbb mindegyiket európai nép teremtésének, egyenjogúságot a saját portáján be-

lül, szüntesse meg az elnyomást, mert csak ennek megtörténte után remélhető a szélesebb szolidaritás eszméjének komoly realitásokba való átültetése.

A hatodik genfi kisebbségi kongresszuson mindezeknek a szempontoknak harsogva és lendülettel kell megnyilatkozniok, mert Európa mai lázas állapotában, a „vagy-vagy” hangulatában nincs többé helye a pusztán teoretikus értékű megnyilatkozásoknak. Többé

nem az a fontos csupán, hogy rámutassunk harmincmillió kisebbség kisebb-nagyobb szenvedéseire és sebeire, hanem az, hogy megállapítások és statisztikai adatok defenzív célzatából egyetlen lendülettel a követelések offenzívájába menjünk át.

A jelekből ítélve, a hatodik genfi kisebbségi kongresszus ebben az utóbbi gondolatkörben fog lezajlani. Reméljük, hogy az ott kórusban felzengő követelése-

sek nem fogják eltéveszteni hatásukat a népszövetségi ülészekon résztvevő lelkiismeretesebb politikusokra, előrelátó államférfiakra, akiknek tudniuk kell, hogy a kisebbségi kérdések elhanyagolása a múltban is megbosszulta magát és még inkább megbosszulhatja magát a jövőben, ha kellő időben nem történik meg az az operatív beavatkozás, mely meghozza a teljes és lázmentes gyógyulást.

A kormány energikusan cáfolja a válsághíreket és hozzákezd őszi programja megvalósításához

Bucuresti—Bukarest, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az utóbbi napokban a legkülönbözőbb verziók keltek szárnyra arról, hogy a Maniu-kormány a közeljövőben eltávozik helyéről. A diktatura gondolatát kiejtették a kormányutódlás kombinációiból, ezzel szemben egyesek tudni vélték, hogy a tekintélyek kormánya fog a nemzeti parasztpárt után következni, amelynek élén Prezan marsallt kombinálták. A fővárosi lapok egy része Mironescu hazatérését és a királynál tett látogatását ugyancsak a belpolitikai válsággal igyekezett kapcsolatba hozni.

A hivatalos távirati iroda ma energikusan megcáfolta a külügyminiszter

audienciájával kapcsolatosan elterjedt híreket és azokat teljesen alaptalanoknak minősíti. Ami a kormányválságot illeti, a liberális és a keresztény pártok, sőt a liberális párt francia nyelvű félhivatalosa is teljes határozottsággal állítják, hogy a kormány távozása befejezett ténynek tekinthető, csupán az szorul megvilágításra, hogy yez a távozás szeptember 15-én, vagy október elsején fog megtörténni. Ezzel szemben a kormánypárt körében a hangulat változatlanul bizakodó. A kormány már megtette az előkészületeket a parlament őszi szesziónak megnyitására és egészen rendkívüli eseménynek kellene közbe-

jönni ahhoz, hogy a közeljövőben változás álljon be a belpolitikai életben.

Az igazságot az ellentmondó verziók közül nehéz kihámozni. Tény az, hogy egyelőre semmi bizonyosat nem lehet tudni a belpolitikai események alakulásáról. A helyzet kulcsa a király kezében van s az uralkodó intencióit senki sem ismeri. A látszat mindenesetre amellet szól, hogy a Maniu-kormány továbbra is helyén fog maradni. Maniu miniszterelnök az Uj Keletnek adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárti kormány távozásáról szó sem lehet egyelőre. A miniszterelnöknek bizonyára oka volt arra, hogy a nagy nyilvánosság számára ilyen kijelentést tegyen.

Lucien Wolff utolsó jelentése az európai zsidóság helyzetéről

A keleteurópai zsidóság 1929 évi mérlege: pauperizálódás és antiszemita kilengések

A Jewish Foreign Comitée beszámolója az orosz, lengyel, magyar és román zsidóság sorsáról

London, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Augusztus 24-én, tehát egy nappal Lucien Wolff halála után jelent meg az angol zsidóság külügyi bizottságának, a Jewish Board of Deputiesnek kiadásában az utolsó jelentés, amelyet Lucien Wolff az európai zsidóság helyzetéről elkészített. A jelentés az európai zsidó világot 1929 évi eseményeit öleli fel, mindenütt kritikái megjegyzésekkel kísérve az egyes ország kormányainak a zsidósággal szembeni magatartását. A jelentés jellemző dokumentuma annak, hogy milyen odaadó figyelemmel kísérte az európai zsidóság sorsát Lucien Wolff, akinek helye előreláthatólag sokáig betöltetlen marad az európai zsidóság „külügyminisztériumban.”

erőfeszítés ellenére sem sikerült a zsidó és különösen a vallásos nevelés elleni intézkedések leenyhítését elérni. Bizonyos körülmények folytán az elnyomó intézkedések különösen a zsidó vallási közösségeket sújtják teljes erővel. A Comitée 1923 óta fáradozik azon, hogy az angol kormány közvetítésével könnyi tészeket eszközöljön ki az oroszországi zsidóság vallási helyzetében. Az angol-orosz diplomáciai viszony helyreállítása után, 1929-ben újabb lépések történtek ebben az irányban. A vallási nehézségek mellett a kollektivizáló intézkedések folytán nehézségek támadtak az új mezőgazdasági kolóniák létesítése és a régiéek fenntartása elé.

A lengyel zsidóság válsága

Lengyelországban a zsidó lakosság gazdasági helyzetének folytonos rosszabbodása 1929-ben újabb válságba jutatta a zsidóságot. A lengyel köztársaság gazdasági depressziója nagyon keményen érintette a városokba összehúzó és évek óta a fizetőképesség határán járó zsidókat. A paraszti rétegek vásárlóerejének leromlása és az amerikai zsidóság által küldött pénzegélyek megfogytatkozása ruinálták a kiskereskedő-reteget. A Joint ICA — Fundation konstruktív segítőmunkája kölcsönpenztárak és más hitelintézetek beállításán révén jelentékeny enyhítést hozott a válságos helyzetbe, ezeket a segélyintézkedéseket azonban naggyobbarányu kívándorlási akcióval kell kiegészíteni. A keleteurópai kivándorlók elé azonban éppen az utóbbi időben újabb nehézsége-

ket gördítettek.

Magyarország és Románia

Magyarország és Románia — az 1928. évben fekete foltok az európai zsidóság térképén — 1929-ben örvendete-sebb képet mutattak. Az esztendő legnagyobb része nyugalomban telt el mindenütt. Az őszi diákzavargásokat erős kézzel elfojtották. Magyarországon könnyítettek a numerus-clausus rendelkezéseit és Klebersberg kultuszminiszter kijelentette, hogy a jövőben nem hajlandó semmi közösséget vállalni valamely, a zsidók ellen irányuló törvénnyel. Romániában a Maniu-kormányhoz fűzött remények nem váltak be. Nemcsak, hogy nem orvosolták a zsidóság alkotmányos jpanaszait, de az új törvényekben, amelyek közvetve a zsidóságot is érintik — így a kultusz törvényben és a szövetkezeti törvényben — speciális rendelkezések vannak a zsidók ellen. A Joint Foreign Comitée mindent elkövetett, hogy szempontjait a román kormány vezetőivel ismertesse és különböző ígéretek is kaptak. Egyetlen irányban valószínűnek látszik ezen ígéretek beváltása. Új állampolgársági törvény van készülóban, amely a csatlót területeken élő hontalanok botrányos problémáját meg fogja oldani. A törvény szövege még nem ismeretes, de a Comitée ígéretet kapott, hogy az általa felvetett szempontokat figyelembe fogják venni.

Eddig szól a jelentés és Lucien Wolff sohasem fogja tudni, hogy az állampolgársági törvényre vonatkozó ígért is — ígért maradt csupán.

Letételek
 TÉS
 káknak mintiro-
 nyozását és javi-
 ó kiállítás. Som-
 u Maniu.
 iu teljes ellátást
 13.
 n 4 vagy 5 szobás
 november 1-re.
 ímek azonnal le-
 érek, Piata Uni-
 tárnak vagy üz-
 iata Unirii 20.
 oz három iskolás
 Kiadó lakásnak,
 as helyiség. Reg.
 r. iroda. Malom
 pensióba vesz
 náziumi tanuló-
 misoara, Sörház-
 l azonnal közöl-
 odási helyét. Is-
 tan látták, érte-
 t. Dés.
 havasi málnából
 szirup kisebb és
 kapható Bauer
 a-Lonea, judetul
 zott szoba két-
 szére, lépcsőházi
 Saguna (Bartha
 gén.
 kozik házvezető-
 főz. Cim: Má-
 . Elizabeta ka-

Az erdélyi prefektusok értekezlete megállapította, hogy a közigazgatási törvény számos szakasza módosításra szorul

Cluj—Kolozsvár, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi vármegyei prefektusok ma délelőtt értekezletet tartottak Kolozsváron. Ez az értekezlet sorrendben az utolsó volt azon megbeszélések között, amelyeket az egyes tartományi igazgatóságokhoz tartozó prefektusok a belügyminisztérium iniciatívájára a közigazgatási törvény alkalmazásával kapcsolatosan tartottak. A közigazgatási reform ellen igen sok kifogás merült fel annak alkalmazása során és a régi királyságheli vármegyei prefektusai az egyes értekezleteken nyilant is kifejezték a reformmal kapcsolatos panaszainkat. Különösen azt sérelmezték, hogy a tartományi igazgatóságok nem valósították meg a közigazgatási decentralizációt és hogy a közigazgatási reform olyan terhekkel sújtja a községeket, amelyeket ezeknek költségvetései nem bírnak el.

Módosítani kell a közigazgatási törvényt

Az erdélyi prefektusok értekezlete természetesen jóval nyugodtabb és lojálisabb lefolyású volt, mint az ezt megelőző tanácskozások. Az értekezlet délelőtt tíz órakor nyitotta meg Moldovan Valér tartományi igazgató, aki üdvözölte a megjelenteket, majd rámutatott az összejövetel fontosságára. Bár az illetékesek valamennyien magukévá tették a közigazgatási reformot — mondotta Moldovan Valér dr. — mégis szükségesnek láttuk szelvény-hosszában megvitatni azokat a tapasztalatokat, amelyeket a megyei közigazgatás vezetői a reform alkalmazása során szereztek. A megbeszélések eredményeképpen a belügyminiszter elé fogjuk terjeszteni a törvény azon intézkedéseit, amelyeknek módosítását tette szükségessé a gyakorlat.

A mezőgazdasági válság

Moldovan tartományi igazgató ezután dr. Emil Pop székyudvarhelyi prefektust és dr. Traian Mighia torda megyei tanácselnököt kérte fel az értekezlet jegyzőit tisztelni ellátására. Dr. Cornel Pop számos megyei tanácselnök terjedelmes referatumban ismertette a közigazgatási reform azon pontjait, amelyeknek interpretálása konverziákra ad alkalmat, kifejtve ugyanakkor azt is, hogy az egyes politikai és jogi fórumok az illető törvényszakasz minő interpretálását fogadták el helyesnek.

Juga máramarosszigeti prefektus a vármegyei prefektusok hatásköréről beszélt, majd a mezőgazdasági tartozások konvertálásának problémáját vitatta meg az értekezlet. Az egyes felszólalók valamennyien rámutattak arra, hogy a mezőgazdák súlyos kamatokkal terhelt adósságaik megfosztanak a rentábilis munka lehetőségétől. A felszólalások konklúziója az

Comunitatea Maternă Aut. Orth. Evrească din Alba-Iulia. No. 207—1930.

Pályázat

Az alba-iuliai aut. orth. izr. anyahitközségnél főrabbiának nyugalmabavonulása következtében megüresedő állása pályázat alapján kerül betöltésre. Az ezen hivatalra pályázók felkeretnek, hogy a rabbi kinevezésükről és szigorú vallásosságukról tanuskodó okmányokkal, valamint világi tanulmányaik folyamata, eddigi pályafutásuk, koruk és családi állapotuk leírásával fel szerelt ajánlatukat folyó évi szeptember hó 30-ig az alulírt elnökséghez benyújtsák sziveskedjenek.

Súly helyezettik arra is, hogy a pályázó a német és magyar nyelven kívül a román államnyelvet is bírja. Alba-Iulia, 1930. augusztus 28. Ernster Géza hitk. jegyző. Fuchs Nándor hitk. elnök.

volt, hogy az állam intervenciója feltétlenül szükségesnek látszik. A községek pénzügyi helyzete. Végül a községek nehéz pénzügyi helyzetét vitatták meg, megtárgyalva azokat a módokat, amelyek révén a községi költségvetések egyensúlyozhatók volnának. Az értekezletről hivatalos közzéadást adtak ki, amely megállapítja, hogy

azokat a módokat, amelyek révén a községi költségvetések egyensúlyozhatók volnának. Az értekezletről hivatalos közzéadást adtak ki, amely megállapítja, hogy

Megkezdődött a tisztéri terror Pilsudszky Lengyelországában

A lengyel köztársasági elnök feloszlatta a lengyel parlamentet

Novemberben lesznek az új parlamenti választások

Varsó, augusztus 30. Moszciszki lengyel köztársasági elnök az alkotmány 26-ik szakaszában részére biztosított jogánál fogva a mai napon rendelettel feloszlatta a lengyel szejmet és a szenátust. Új választások a szejm részére no-

vember 16. a szenátusba november 23-ra tüzettek ki.

A köztársasági elnök tegnap aláírta a külföldről visszatért Chun mérnöknek közlekedési miniszterre történt kinevezéséről szóló okmányt is. Pilsudszki kormányának új közlekedési minisztere

a közigazgatási reform alkalmazásával kapcsolatosan felmerült ugyan egyes szakaszok módosításának szükségessége, ezek a módosítások azonban nem érintik a törvény alapját képező principiumok lényegét. Végül bizottságot választottak meg, amelynek feladata a módosító javaslatok meg szerkesztése lesz. A bizottság tagjai: dr. Boila Zacariás kiskükküllői, dr. Emil Pop székyudvarhelyi prefektusok, dr. Zoe Gherman és dr. Traian Mighia tanácselnökök, valamint Dorulescu kormányzósági osztályfőnök.

letette a hivatali esküt. E kinevezéssel egyidejűleg a szejm egyik alelnökét ma négy tiszt kereste fel lakásán, akik az idős politikust dolgozószobájában súlyosan inzultálták s valósággal összeverték, majd távoztak. Az alelnököt szanatóriumba kellett szállítani.

Maniu és Mironescu együttes kihallgatása a királynál

Maniu a tüzkárosultaknak megszavazott 12 millió kiutalását sürgeti — Tatarescut kizárják a liberális pártból?

Bucuresti—Bukarest, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mironescu külügyminiszter ma reggel a fővárosba érkezett. Az állomáson Maniu miniszterelnök és a külügyminiszter egész személyzete fogadta az érkező Mironescut. Ma reggel hosszas megbeszélés volt Mironescu és Maniu miniszterelnök között. Maniu ma este minden valószínűség szerint Szinajába utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Maniu és a tüzkárosultak

Maniu, mint ideiglenes pénzügyminiszter ma a pénzügyminisztériumban dolgozott Ioanitescu alminiszterrel, akitől érdeklődött az adóbehajtások iránt. Maniu intézkedett, hogy a tüzkárosultaknak megszavazott tizenkétfélmillió

rendkívüli hitelt sürgősen utalják ki és osszák szét. Kérte még, hogy adjanak adóhaladékot ezeknek a tüzkárosultaknak, továbbá számos folyó ügyet elintézt.

A liberális párt belső válsága egyre szélesebb méreteket ölt. A Tara értesülése szerint Bratianu Vintilának a Tatarescu-brosura fölötti felháborodása nem ismer határt. Midőn a liberális pártvezérek hangoztatni kezdték Vintila előtt, hogy a pártprogram módosítására feltétlenül szükség van, Bratianu Vintila idegesen közbeszakította őket:

— Én nem változtatok semmit. Kizárják Tatarescut? Bratianu Vintila egyébként röviddel

hazatérte után akcióba lépett, hogy a személye ellen irányuló mozgalmat le szerelje. Egyik bizalmasát, Dimu Bratianu elküldte Argetoianuhoz azzal a meg bizással, hogy megtudakolja Argetoianu nak vele szemben tanúsítandó magatartását. Ezzel egyidejűleg szeptember 5-re összehívta a liberális párt végrehajtó bizottságát, amelyen ki fogja jelenteni, hogy semmitsem hajlandó programjából megváltoztatni és aki effélel kér, azt ki zárja a pártból. Bratianu Vintila első sorban Tatarescu kizárását fogja kérni. Politikai körök szerint a volt belügyi alminiszter körül fognak kiobbanni a pártban már oly régóta lappangó ellentétek.

Öngyújtogatást gyanítanak a hatóságok a legujabb szigeti tűz mögött

A vizsgálat egy cuzista agitátor szerepét is tisztázni akarja

Sighet—Máramarossziget, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Machziké Tóra zsinagóga közelében pusztító tűz ügyében a máramarosszigeti hatóságok egész nap folytatták a nyomozást. A tűz körülményei és a vizsgálat első megállapításai alapján a hatóságok oda konkludáltak, hogy a jégverem kigyulladását valószínűleg gyújtogatás idézte elő. A tűvizsgálat ugyanis megállapította, hogy a tűz a jégverem előcsarnokában, az ugynevezett hűtőben keletkezett egy méternyi távolságra a jégverem bejáratától. Itt volt a legtöbb szalma és egyéb gyúlékony anyag felhalmozva. A lángok hihetetlen gyorsasággal terjedtek tova és percek alatt hatalmukba kerítették az egész épületet. Miután ilyen körülmények között tetőtűzről szó sem lehet és miután a jégveremben már hetek óta senki nem járt, a szerencsétlen véletlen feltevése nem valószínű. A hatóságokra most már az a feladat hárult, hogy megállapítsák, kinek állott szándékában, vagy érdekében a Kaufmann-féle épület felgyújtása.

A hatóságok felvetették azt a feltevést, hogy öngyújtogatás történt. Kaufmann ugyanis 1928-ban egy jégvermet, mint az udvaron lévő lakóépületet 15—15 ezer lejre biztosította. A borsai tűzkatasztrófa után a biztosítási összegget mindkét épületnél nyolevezezer lej-

re emeltette fel. Ez egyébként nem egyedülálló eset Máramarosban. A biztosítási társaságok máramarosszigeti képviselői igen érdekes adatokat szolgáltatnak arra vonatkozólag, hogy a borsai katasztrófa után mennyire felment a biztosítási szakma ázsioja Máramarosban. A már bebiztosítottak siettek hátralekös törlesztéseiket rendezni, azok pedig, akik nem voltak bebiztosítva, ugyancsak igyekeztek ingatlan és ingó vagyonukat egyaránt bebiztosítani.

Kaufmann Jenő esetét a komplikálja, hogy a sörraktáros röviddel ezelőtt felhívta egyik lakóját, hogy a borsai eseményekre és arra való tekintettel, hogy templom közelében laknak, biztossítsa be ingó vagyonát. Kaufmann ezzel szemben rámutatott a hatóságok előtt arra, hogy a tűz folytán 485 ezer lej effektív kára volt, ezzel szemben a biztosításból mindössze 160 ezer lej térül meg. Egyedül a jégverem felépítése 250 ezer lejbe került 1923-ban. Erre az évrre a hatóságok azzal replikáznak, hogy a sörraktárnak 1928-ban történt megalakulása óta Kaufmann Jenő jégverme parlagon hevert és így gyakorlati érteke egészen minimális volt.

Van azonban egy másik feltevés is a tűz keletkezésével kapcsolatosan, amelynek megvilágítása ugyancsak a máramarosszigeti hatóságok gondját képezi. Arról van szó, hogy néhány perccel a

tűz kitörése előtt két zsidó kovácslegény találkozott az uccán Manolache Zacharia közismert cuzista agitátorral, aki egy Codrea Grigore nevű züllött soffór társaságában a tűz irányából jövet, lihegve rohant lakása felé. Az agitátornak mindaddig nem sikerült megfelelő felvilágosítást adni arra, hogy az ominózus időpontban milyen intenciókkal járt a Machziké Tóra zsinagóga irányában.

— Véres verekedés Párizsban olasz fasiszták és antifasiszták között. Párizsból jelentik: Tegnap este olasz fasiszták és antifasiszták között véres összeütközések voltak. Egy kommunisztát megölték a verekedés során s többen mindkét részen súlyos sebeket kaptak. A járőrök közül egy fiatal leány eltévedt golyótól életveszélyes sebesülést kapott. A rendőrség közbelépése később a harcnak véget vetett.

— Kozáklázadás Transzbajkáliában. Párizsból jelentik: A Chicago Tribune távirata szerint Transzbajkáliában kozáklázadás tört ki. A kozákok hetmannak, Polupoltiny vezetéke alatt megtámadták több kerületben a vörös hadsereg osztagait és legyőverezték őket. A lázadás egyre terjed. A felkelők vasnti állomásokat is birtokukba kerítették.

erre nem is képes, csoportot képvisel, tes híresztelés van, an a Brith Salom adumára mutat rá g számára konkrét az arab kérdéstről t arra, hogy min, almat egyedül az es kell visszavezet, ul ama szónokok, am propagandája. Ez a jelszó csak új utunkon. Legelső brit kormányal gyalások. Az Exe, y memorandumot, fölött a Simpson, le után lehet majd ban meg kell hogy az arabokat nem amutat arra, hogy 24-ben az Aktions, dhuth Avodah pa, aján már a meg, agoztatta. Elvég, geti otthon is csak tengerben. A fon, zottságban lesz szó, tikaik irányvonalról nevelésről kell be, onista mentalitást ztatja. Az arabok, egyezés lehet csak itikának. A palesz, zhet párbeszéd tár, nglia között, ennek l képeznie és mind, em értjük meg, ad, fogjuk magunkat

ny téseket párti kormány teknek is nagy sze, rozati javaslatban a szalásukat fejezik k, személyek is beke, rti kormányba, akik, érdemük sines a terén, részben pedi, kaspárt tagjainak bi, oi javaslat végül me, mondjá a munkás, azt a taktikájuk, okok és kitiintetés, munkaspárt tagjainak, lat felszólítja a kor, ezzel a gyakorlatlall áll a szocialista párt

rmánya adalmi at — Cáfciják a rok híret társasági elnököt a hadihajó személyze, nehez Cerro minis, tainak. A kormány, politikai foglyok r, egyik letartóztatá, álta. Az elnök, etbe vették. ndkivüli hadbíró, volt köztársasági e

usztus 30. Buen, hogy az argentin, apatokat vont oss, manák védelmére. en hadihajók man, ágid körében izgal, vidéki városból fo, nek. k hivatalosan cá, a polgári forrongás, a megtett szigorú, kommunista agitá, miatt foganatosít, eddig nem ford

JELENT KÖNYV AZ UJ KELET ABAN.

Ötszáz munkaóra béréből saját autója van az amerikai munkásnak

Az európai munkás ugyanannyi idő béréből legfeljebb három ruhát vehet

Amerika teremtő része, Amerikának az a rétege, amely új vállalkozásokba fog, amely az előretörtető, tehetséges, dolgozókat előrelendíti, husz-harminc év alatt új Amerikát varázsolt. Jefferson és Emerson Amerikája: az individualizmus és az idealizmus országa volt, valami abból, amit a korlátlan szabadság költője, Whitman úgy fejez ki, hogy „a sziv reakciója a fizikai erő uralma ellen”, de ez az individualizmus új formát öltött a munka lehetőségeiben, a két kez munkája megbeesülésén nyugvó demokratikus érzésvilágban és az állami, a gazdasági élet új szervezetében a produktív munka géniusza az amerikai polgár gondolkodásának, cselekedetének örök fátörője.

Amerika... azaz az Egyesült Államok, amelyről még mindig csak keveset tudunk, amelyről még mindig úgy fantáziálunk, hogy a „határtalan lehetőségek országa”, a dollármilliomosok hazája, holott ha elgondoljuk, Európa háborúelőtti fejlődését, Berlin, Hamburg, vagy a rajnai iparvárosok gigantikus tempójú nagyobbodását, önként adódik a párhuzam. Amíg Európa a XX. század elején a régi államorganizációk maradisága mellett is a polgári és munkásrétegek boldogulását, jólétét, a munka megbeesülését tüzte új százada programján, s az imperialista törekvések, a kardsörtetések a munka strukturája mellett csenevész diplomáciai fogásokba sikkadtak, addig Európa: elsősorban Németország ütemes tempóban haladt az amerikanizmus felé.

Háboru, forradalom, infláció letüntén, a megtépett, ezer sebből vérző Európa mérnökei, tudósai, politikusai Amerika felé fordultak s a wilsoni ideálok után a munka, a termelés, a profit amerikai arányainak Európába való átlplantálódásának álma kísért, amely álom maradványként maradt arra a munkára, arra az energiára, amely Kolumbus hajói vitorláinak fellengése óta egyszerű lehetőségek formájában kíséri az új világ útjait.

Ottó Moog, egy kitűnő nehézipari mérnök, a német gazdasági romlás legtragikus

kusabb napjaiban kelt utra Amerikába, hogy végigjárja az Unió vas, érc, villamosági, autópári telepeit, azok centrumait és élményei, benyomásai alapján vonjon párhuzamot a termelés, a munka amerikai és európai arányai között. „Drüben steht Amerika“ (Westermann Verlag Braunschweig) a munka címe, amely objektív statisztikai adataival, minden szépítés nélküli logikai menetével mutat rá az európai termelés zavaraira, az amerikai termelés szisztematikus programjára, amely a fogyasztás mesterséges emelésén, tehát a fordizmuson fejlődik általános emberi jólétté.

Négyezer dollár az Egyesült Államok nemzetközi vagyona, állapítja meg talán kissé keserűen Moog. Németországnak alig a tizede s amíg a termelés túlnyomó részét az államháztartás aktivitása érdekében Németország exportálni kénytelen, addig az Unió termelése alig 8 százalékát exportálja.

Mindent elfogyaszt az Egyesült Államok, 23 millió autója szalad (Németországban kevesebb, mint félmillió) s Moog szerint azért, mert egy amerikai munkás 500 óra munkabéréből már megveheti a maga kis Fordját, tehát annyi óra munkájával, amiből középeurópai munkástestvére kis családjának legfeljebb egyszeri nagyon szerény ruháztságát fedezheti.

S Moognak a munka ellenértékére: a munkabérről vonatkozó táblái, amelyek könyvének legérdekesebb részletei, megdöbbentően mutatnak rá a munka és a kereset, a német és az amerikai kereseti viszonyok közötti differenciákra.

Ezen táblázatok szerint egy szakmunkás órabéréből vásárolhat magának az Unióban: Németországban:

tojás drb.	15	6
kenyér font	10	5
hus font	2	1/2
cukor font	8	2
tej liter	6	3
szén kg.	60	17
vil. gáz em ³	30	5
ip. áram kw	30	9
vasutitút km.	25	7
levélportó drb	45	9

s így tovább. Egy pár cipőért dolgozik 12 25 órát egy ruháért 60 180 órát egy kalapért 10 18 órát egy olcsó autótért 500 5000 órát (Ford) (4 HP Opel)

A munkabérek amerikai és európai differenciája a gazdasági élet leglényesebb kérdése s amikor Moog, aki különben, mint a legtöbb német, polgári nemzetgazdász, a fordizmus lelkes híve, ebben látja meg Amerika termelésének fogyasztásának, a mostani átmeneti krízises jelenségek ellenére is gigantikus méretű gazdasági erejének rugóit s ezzel tulajdonképpen rámutatott a terme-

lés jelentékeny fokozására, racionalizálására s a gépi és kézi munkaerő nagyobb kihasználási lehetőségeire.

A mérnökök, a gyakorlati közgazdászok könyveire nagyobb szükség soha sem volt, mint most s ha Kerr, Holitscher, Egon Ervin, Kisch és Lengyel Menyhért amerikai utikönyvei százszázalékosan teljesítik is azt a kötelességet, amivel Európa vezető intellektusai az új világnak tartoznak, a Moog fajta gyakorlati írók kitűnő reflektorai fényes-vaiban sok olyan dolgot látunk meg, aminek mozgatója kenyerünk bizonytalanságérzete, napjaink örök tépelődése.

A varsói agrárkonferencia tegnapi ülésén Madgearu az agrárországok vámuniójának lehetőségét hangoztatta

Varsó, augusztus 30. Az agrárkonferencia tegnapi bizottsági üléseinek egyikén felszólalt Madgearu román miniszter és annak szükségességét hangoztatta, hogy az államok regionárius megállapodásokat kössenek. Madgearu szerint csak így lehetne sikeresen szembe-

szállani a tengerentúli mezőgazdasági konkurenciával. Később a regionárius megállapodások esetleg vámunióvá nőhetik ki magukat.

A javaslat a konferencia körében megérett feltűnést keltett.

Mára az egész bombayi karhatalmat riadókézsültségbe helyezték, hogy megakadályozzák Gandhi önkénteseinek felvonulását

London, augusztus 30. Bombayból jelentik, hogy a mohamedánok által nagy tiszteletben tartott Pirjpagherot a törvényszék fegyverrejtegetésért és személyes szabadság elleni büntetés miatt 10 évi börtönbüntetésre ítélte. Az elitált Sukkur közelében egy régi restaurált várerősségben lakott és az erődben meg tartott házkutatás alkalmával ott titkos fegyverraktárt fedeztek fel és egy kalitkát, amelyben egy szolgáját engedelmességért negyedik éve fogva tartotta.

London, augusztus 30. Bombayi jelentés szerint holnapra az egész karhatalmat riadókézsültségbe helyezik, mert a hatóságok meg akarják akadályozni Gandhi önkénteseinek a Meidhan térre való tömeges demonstratív felvonulását. A rendőrség betiltotta a tömegtün-

tetést, de az önkéntesek megmaradtak a felvonulásra vonatkozó eredeti tervük mellett.

A hindu lakosság Bombay kerület több városában naponta megismétlődő tiltakozó gyűléseket tart, amelyekben állást foglalnak a Delhiben letartóztatott és szabadságvesztésre ítélt végrehajtó bizottsági nacionalista vezetők bebörtönözése ellen.

A British United Press távirata szerint az indiai közvetítő tárgyalások, amelyeket Sapru és Yajarkár mérsékelt hindu vezetők folytatnak, Simlából történt elutazásukkal nem szakadtak meg. A tudósító beavatott helyről azt az értesülést szerezte, hogy Lord Irwin alkirály új üzenetét viszik Gandhinak a poonai Yarooda börtönbe.

A Magyar Színház-mozgó igazgatósága közli:

- I. **A Magyar Színház-mozgó** teljesen újjászervezve szeptember 1-én hétfőn kezdi meg diadalmas új szezonját!
- II. **A Magyar Színház-mozgó** új jellegéje: Minden áldozatot a közönségért!
- III. **A Magyar Színház-mozgó** tehát megszerezte az idei szezon legnagyobb filmslágereit!
- IV. **A Magyar Színház-mozgó** a helyárakat mégis változatlanul meghagyta a régi **30, 20, és 10** lejes árak mellett!
- V. **A Magyar Színház-mozgó** új szezonját Hollywood dédelgetett csillagának **LUPE VELEZ-nek** és a Jeannine-ből közismert szerelmes színésznek: **CARY COOPER-nek** hatalmas sikerű zenés és éneklő szerelmi drámájával

A farkasok dalá-val (Lolita)

- nyitja meg
- VI. **A Magyar Színház-mozgóban** fogjuk hallani tehát először Erdélyben **LUPE VELEZ** csodálatosan szép dalait!
 - VII. **A Magyar Színház-mozgó** minden filmjéhez külön hangos vigjátékot, vagy hangos hradót ad — **Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor**

a SZON

A kongressz

Berlin, augusztus 27-én kezdte a kongresszusi nap Schabbos vlágszó fölött való tanácsk a határozatok fölő választottak egy tanácsot. Az alaps után számos válto A kongresszus és a központi biz meg. Elnök lett a szemináriumi do Paul Sulzberger Ezenkívül megval ponti bizottságot. Az elfogadott emelkednek a köv

A szombat világgkonferenci zott a naptári d adatában, hogy sége vallásunk kongresszus fel kiütően pedig melyek a naptó foglalkoznak, h hajtsák végre, szombat fixiroz sem lehet megti nap beiktatásár szombat jöhessen

Az ötnapos mu rozatában a kong az elnökséget, hog ötnapos munkahe oda, hogy a két sz a szombat legyen. A világgkongres közintézményeket, tot megtartó tisz zón, hogy ilyen szombati mozgalm azokat a vállalkoz a szombatot, hogy mazzanak üzemei felhívja ama üze egyébként nem ta tot, hogy vallásu alkalmazottai s munkalehetőséget.

A kongresszus f vezeteket, melyek sának átesoportos munkájukban ves Schomre Schabbos A kongresszus e bizottságot válasz székhelyén működ velező tagokat ne országban tartozna ságokat alakítani.

A gazdasági bi tartozik: 1. Szövetkezetek re, fogyasztásra, l célokra. 2. Zsidó emberel minőségének pro olyan hivatásokra amely lehetővé tes ba megtartását. A az ipart, ugyszinté figyelembe kell ve 3. Befolyást kell városi tényezőknél tását gátló rendel sárnap munkaszü pok kicserélése, vá rok megtartása szo kon.

A kongresszus f ponti bizottságot. készítsen elő egy bankot olyan fölte vezetése és admini Schabbos szövetség tekintetben követni A szociálpolitika tai: 1. A Schomre S ség elnöksége felk dagógiai bizottság

SCH
Orthodox
BUDAPEST, VII.
A JUVÉ tanévre klt nyílt
Az összes elemi és k Szeretettelje Idegen nyelvek! Naponta ötszö Máltányos díjak! Folyó tanévben félbent

Végetért a szombat megőrzésének világtkongresszusa

A kongresszus határozatilag tiltakozott olyan naptárreform ellen, amely „mozgó szombatot” teremtene

Berlin, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Schomre Schabbat szövetség világkonferenciája augusztus hó 27-én késő este ért véget. Az harmadik kongresszusi napot főleg a Schomre Schabbos világszövetség alapszabályai fölött való tanácskozás töltötte be. Majd a határozatok fölött vitakoztak és megválasztottak egy elnökséget és egy főtanácsot. Az alapszabályokat élénk vita után számos változtatással fogadták el. A kongresszus ezután az elnökséget és a központi bizottságot választotta meg. Elnök lett dr. Samuel Grünberg szeméniáriumi docens, alelnökök: dr. Paul Sutzberger és dr. Emil Hirsch. Ezenkívül megválasztották a nagy központi bizottságot.

Az elfogadott határozatok közül kiemelkednek a következők:

A szombat védelmére összehívott világtudósítói konferencia behatóan foglalkozott a naptári reformmal. Ennek tudatában, hogy a hetedik nap szentsége vallásunk egyik alapvetése, a kongresszus felhívja a kultúrvidéget, különösen pedig azokat a tényezőket, melyek a naptár megváltoztatásával foglalkoznak, hogy ezt olyan módon hajtsák végre, amely garantálja a szombat fixitását. Semmi esetben sem lehet megvárni, hogy egy blanko nap beiktatásával úgynevezett mozgó szombat jöhessen létre.

Az ötnapos munkahétről szóló határozatában a kongresszus felhatalmazza az elnökséget, hogy mindenütt, ahol az ötnapos munkahetet bevezetik, hasson oda, hogy a két szünnap közül az egyik a szombat legyen.

A világtudósítói konferencia felhívja a zsidó közintézményeket, hogy esakis szombatot megtartó tisztviselőket alkalmazzon, hogy ilyen módon is erősítse a szombati mozgalmat. Felhívja továbbá azokat a vállalkozókat, akik megtartják a szombatot, hogy hitű zsidókat alkalmazzanak üzemükben. Együttal pedig felhívja ama üzemek vezetőit, akik egyébként nem tartják meg a szombatot, hogy vallásukat respektáló zsidó alkalmazottaik számára szerezzenek munkalehetőséget.

A kongresszus felhívja azokat a szervezeteket, melyek a zsidók foglalkozásának atesoportosítását végzik, hogy munkájukban vegyék tekintetbe a Schomre Schabbos érdekeit.

A kongresszus egy állandó gazdasági bizottságot választ, amely az elnökség székhelyén működik. Ez a bizottság levelező tagokat nevez ki, akik minden országban tartoznak gazdasági albizottságokat alakítani.

A gazdasági bizottság feladatkörébe tartozik:

1. Szövetkezetek alapítása, termelésre, fogyasztásra, hitelre és letelepedési célokra.

2. Zsidó emberek foglalkozásának átminősítésének propagálása és azoknak olyan hivatásokra való előkészítése, amely lehetővé teszi számukra a szombati megtartását. A mezőgazdaságot és az ipart, ugyiszintén a háziipart külön figyelembe kell venni.

3. Befolyást kell szerezni állami és városi tényezőknél a szombat megtartását gátló rendelkezések során. (Vasárnapi munkaszünet.) Bérfizetési napok kieserlése, vásárok és mintavásárok megtartása szombaton kívüli napokon.

A kongresszus felhatalmazza a központi bizottságot, hogy haladéktalanul készítsen elő egy úgynevezett jótálló bankot olyan főtétellel, hogy a bank vezetése és adminisztrációja a Schomre Schabbos szövetség intencióit minden tekintetben követni fogja.

A szociálpolitikai bizottság határozatai:

1. A Schomre Schabbos világszövetség elnöksége felkérteket egy olyan pedagógiai bizottság kijelölésére, amely-

nek feladata megoldani a szombat megtartásával összefüggő kérdéseket. Az összes törvényhozó anyagot össze kell gyűjteni és az országos szervezetek rendelkezésére kell bocsátani. Ezek a szervezetek viszont arra kéretnek, hogy indítványait közöljék a szövetség pedagógiai bizottsága előtt.

2. A kongresszus javasolja az összes zsidó hitközségeknek, hogy a lehetőség

Jugoszlávia nyerte meg a kisantant körrepülő versenyét

Egy román pilóta német területre tévedt s csak a berlini követ intervenciója után folytathatta utját

Varsó, augusztus 30. A kisantant körrepülő versenyét a jugoszláv csapat nyerte meg, hat repülőgéppel futott be Varsóba. A többi versenyzők közül Csehszlovákia négy repülőgéppel, Románia hárommal, Lengyelország pedig kettővel ért be.

A körrepülés során Iacobescu román repülő Varsóból Prágába repülve német területre tévedt és Gleiwitznél leszállásra kényszerült. Iacobescu a berlini román követtség intervenciójára a német

külgügyminiszter engedélyével folytathatta utját.

Csikágóban lezuhant egy román pilóta

Csikágóban egy repülőmíttingen győzelem néző előtt lezuhant és szörnyethalt Fernio román pilóta. A szerencsétlenül járt pilóta új modell repülőgépet épített, amellyel át akarta repülni az Atlanti óceánt.

Ha az ejtőernyő nem nyílik ki Rochefortból érkező jelentés szerint

szerint állítson fel főiskolát és felszólítja az összes országos szervezeteket, hassanak oda, hogy a zsidó tanulók a nemzsidó iskolákban szombaton és ünnepponon mentesítsenek a tanítás alól.

3. A kongresszus tiltakozik az ellen, hogy zsidó gyermekeket zsidó tanítók a szombat megszegésére bátorítsanak föl.

4. A világtudósítói konferencia felhívja a zsidó sportegyesületeket, hogy semmi olyan rendezvényt ne engedjen, amely a szombat, vagy zsidó ünnepnap megszegésével jár.

Popovici pénzügyminiszter lesújtó kritikája a román szövetkezeti rendszerről

A mezőgazdasági hitelkérdést csak úgy szabad megoldani, ha az nem veszélyezteti a stabilizációt

Bucuresti—Bukarest, augusztus 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Adeverul legújabb számában dr. Blumenfeld — Serutator ismerteti a második részét annak a rendkívül érdekes beszélgetésnek, amely Karlsbadban Popovici Mihály pénzügyminiszter jelenlétében az ott tartózkodó romániai fiúrdövendégek között a mezőgazdasági tartozások konvertálásával kapcsolatban lefolyt. Tegnap számunkban néhány figyelemreméltó részletet közöltünk ebből a beszélgetésből, amelynek során felgöngyölítették a romániai mezőgazdaság része problémáit. Az egyik jelenlevő felvetette a mezőgazdák helyzetével kapcsolatban a romániai szövetkezetek működésének katasztrofális következményeit.

— Nagyon rosszul állunk a szövetkezetekkel — mondotta a jelenlevő egyik bankár. A mezőgazdák tartozásainak jelentékeny része a szövetkezeteknél van. A pénzügyminisztérium mellett működő zálogpénztár mintegy 350 millió lejt hitelezett ki, a szövetkezeti bankok pedig több mint kétmilliárd lejt. Ebbe az összegbe nincs beleértve természetesen az a két és fél millió lejes dubióz váltótárea, amelyet röviddel ezelőtt a kinstár volt kénytelen magára vállalni.

— Ugy van: nagyon rosszul állunk a szövetkezetekkel — vetette közbe Popovici pénzügyminiszter. — Bárhová megyek inspekteiót tartani, a pénzügyvizsgálatok mindenütt a szövetkezetekről panaszkodnak. A szövetkezetek eszméje jó. Nálunk azonban elkerülhetetlenül rossz eredményeket kellett produkálnia az eszmét alkalmazó rossz emberanyag működése folytán. Arról nem is beszélve, hogy a mi szövetkezeteink a falvakon egy olyan

szociális réteget teremtettek meg, amely az oroszországi kulákokra emlékeztet s amely társadalmi szempontból igen veszedelmes. Sokat lehetne beszélni arról, hogyan teljesítik kötelességüket azok, akik a szövetkezeteket vezetik. Megállapítom, hogy ezek a szövetkezetek igen gyakran közvetítőkké alakulnak át a termelők és a fogyasztók között egy nem teljesen legális nyereség eléréseért.

— Egy másik nagy hiányossága a szövetkezeteknek, hogy a parasztok nincsenek bizalommal velük szemben, ezért nem teszik oda a pénzüket. A szövetkezet egy sui generis alakulattá változott át nálunk, amelyben két, vagy három egyen szabadon operál. Betétesek nem léteznek, a rizikót pedig szükségtelen felemlíteni, hogy az állam viseli.

A pénzügyminiszter súlyos megállapításai mely hatást gyakoroltak a jelenlevőkre. Rövid szünet után a bankigazgató vette át a szót:

— A szövetkezetek problémája egy láncszem csupán a mezőgazdasági válság nagy gyűrűjében. A mezőgazdasági tartozások szanálása esakis akkor lesz keresztülvihető, ha egész munkát fogunk végezni. Ami azt jelenti, hogy a

földműveseket meg kell szabadítani a régi adósságtól és meg kell adni nekik a lehetőséget, hogy dolgozhassanak. Másrészt pedig szükséges az is, hogy a mezőgazdaság mechanizmusának összes alkotó elemeit abba a helyzetbe kell hozni, hogy tényleges hivatásuknak megfelelően állapítsunk ki, hogy milyen lehetetlen állapotban vannak a szövetkezetek. Mihalache ezt soha el nem fogja hinni. Meg vagyok győződve arról, hogy más szervek is hasonló állapotban vannak.

— Valószínű, hogy az állam közbe fog lépni. Talán olyan intézkedések is fognak történni, amelyek látszólag jók lesznek. Egy dolgot azonban nem szabad szem elől téveszteni az illetékes tényezőknél: az adósságok szanálására befektetendő milliárdok visszaszerezhetőek kell, hogy legyenek, az államnak pedig semmiesetre sem szabad a jöttálló szerepét vállalnia. A kormányának egyetlen nagy, valóban felsőbb érdekeket szolgáló feladata van: a költségvetési egyen súly fentartása és ezen keresztül a stabilizáció biztosítása. Csak olyan akcióba szabad kezdeni, amely nem járhat a stabilizálás megrendítésének rizikójával.

Katasztrofálissá vált a hőség Angliában és Olaszországban

Londonban három nap alatt ötven halottja van a hőségnek A hőség miatt félbeszakították a hadgyakorlatokat — Skóciában árvíz szedi áldozatait

London, augusztus 30. A hőség tovább tart. Három napon át Londonban a hőségben elhaltak száma meghaladja az ötvenet. A hadsereg nagy hadgyakorlatait a kibírhatatlan meleg miatt félbe kellett szakítani.

Az angol főváros összes fürdői tegnap és ma éjszaka nyitva voltak. A fürdőket a fülledt éjszakai melegben aludni nem tudók seregesen lepték el. Skóciában hatalmas nyári zivatar pusztított. Aberdeenben a megduzzadt folyók és patakok sok emberi és állati holttestet sodortak partra.

Londonban több gyár nappali üzemét beszüntetni volt kénytelen. Dél-Angliában tegnap az országutakon óriási volt az autótörlődés. Huszonhét halalos autóösszeütközés történt a tengerparti fürdők közelében.

Róma, augusztus 30. A hőhullám meg nem érte el klmínációs pontját. Firenzében tegnap egy munkás és a tébolydának két betege meghalt hőségben. A harminchat-negyven fokes hőségben több helyen Észak-Olaszországban nagyobb tüzesetek fordultak elő.

SCHÖCK
Orthodox u. Internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 38.

A jövő tanévra kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében.
Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bő étkelés!
Máltányos dijak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben felbentlők még elfogadjatnak

AURORA HOCHMANN orf. zsidó
LEANYINTERNÁTUSA
megnyílik Clujon szeptember 1-én Szentegyház u. 9.
Vallásos otthon, állandó gondos felügyelet. Használati nyelvek: német, francia. — Kifogástalan ellátás. Pedáns rend. Az intézet zene, nyelvek, iparművészet terén teljes szellemi és gyakorlati kiképzést nyújt. Bejáró növendékeknek is.
Ritmikus torna. Prospektus díjtalan. Iskolai előkészítés

Napi ülés vám- biztatta

mezőgazdasági
bb a regionárius
g vámunióvá nö.

rencia körében
keltett.

Atalmat hogy meg- éinek fel-

ek megmaradtak
zó eredeti tervük

Bombay kerület
ta megismétlődő
rt, amelyekben
ben letartóztatott
itelt végrehajtó
vezetők bebörtö-

ress távirata sze-
ítő tárgyalások,
ajarkár mérsékelte
nak. Simlából tör-
m szakadtak meg.
helyről azt az ér-
y Lord Irwin az er-
szik Gandhinak a
nbe.

özli:

ta)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Az időjárásban nem várható változás.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint az időjárásban lényeges változás nem várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 23 fok Celsius.

— **A Hitachduth műsoros estéje.** A kolozsvári zsidó munkás ifjuság, a Hitachduth Haavoda a borsai tűzkárosultak javára vasárnap délután 6 órakor a Karolina tér 2. szám alatt jótékony célú mulatságot rendez, melyről egyetlen kolozsvári zsidónak sem szabad hiányoznia. A fiatal munkások rendezvényének minden jövedelme a borsai leégették fölsegélyezését szolgálja. De ettől függetlenül, aki megnézi a programot, feltétlenül kellemes néhány órát fog szerezni magának, mert a rendezőség változatos és mulattató programról gondoskodott. Vidám egyfelvonások, énekek és magánénekek, monológ, vidám jelenetek, balett, tánc, szépségverseny, tombola és számos meglepetés fogja fölvidítani a Hitachduth délutánját.

— **Szidy Thall vasárnap este is játszik Kolozsváron.** Vasárnap este az A. Taffner-féle zsidó operett-társulat az Építőmunkások Otthonában (Str. Văii 7.) bucsuelőadást rendez Szidy Thallal a címszerepben. A legjobb zsidó szubrett ebből az alkalomból külön zsidó dalokat fog előadni. Az operett Zipke Feier, a legsikerültebb jiddis szindarabok egyike, mely Varsóban és más lengyel városokban egész szeszt betöltő darab volt. Jegyeket az Építőmunkások Otthonában már vasárnap délelőtt 9 órától kezdve lehet váltani.

— **Egy millió lejt nyerhet,** ha száz lejt veszt egy sorsjegyet, a kolozsvári önkéntes mentőegyesület nagy sorsjátékára. 2182 készpénznyereményt sorsolnak ki a december 21-i sorsuzáson. Főnyeremény 1.000.000 lej. Egész Erdély és Bánát területén kaphatók a sorsjegyek dohányüzletekben, borbélyüzletekben és más nyílt üzlethelyiségekben. Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése mellett azonnal elintézi a központi sorsjegytároló (Cluj, Str. Memorandului 16.)

— **Deveseri Anci mozgásművészeti óráit** október 1-ig szabadban, a Calea Gen. Dragalina (Fellegrvári ut) 112. sz. alatt, október 1-től újból a Karolina tér 5. szám alatti iskolájában tartja. Telefon: 9:64.

— **Svéd hercegnőt vesz feleségül Boris bolgár király.** Szófiából jelentik: Boris bolgár király újabb külföldi útjával kapcsolatban ismét házassági hírek kerültek forgalomba. Ezek szerint a király németországi útja alatt egy svéd hercegnővel találkozott, akit el fog jegyezni.

— **FORRADALOM TÖRT KI EGY BRAZILIAI ALLAMBAN.** Newyorkból jelentik: Az uruguayi határvidékről jelentik, hogy Brazília Rio Grande do Sul államában forradalom tört ki. A szövetségi hadsereget mozgósították és a felkelők ellen küldötték.

— **Andrée sarkkutató családja** a svéd kormányának ajándékozza a tudós jegyzetét. Stockholmból jelentik: Andrée sarkkutató családja elhatározta, hogy a svéd kormánnyal szembeni hálóját a tudós naplójegyzetét és tudományos felszereléseit a svéd kormány rendelkezésére adja.

— **Sok az alkoholisták** Londonban. Londonból jelentik: Az elmúlt évben 52 ezer italtól állapotban elkövetett közcselekedések miatt tárgyalta a rendőrség az elítéltek 16 százaléka nő volt.

— **Gronau pilóta Csikágóba, Clevelandba, Philadelfiába és Washingtonba is ellátogat.** Newyorkból jelentik: Gronau német óceánrepülő és társai a tiszteletükre Newyorkban rendezett ünnepségek után felszállottak gépükön, hogy Buffalóba repüljenek. Az Egyesült Államok északi részének átrepülése után a pilóták leszállanak Csikágóban és Clevelandban. Körrepülőútjuk további stációi Philadelfia és Washington. A szövetségi fővárosban is ünnepségeket készítenek elő a pilóták tiszteletére. Gronau szeptember 7-én társával együtt hajón tér vissza Európába.

Egy millió francia frontharcos tett hitet Briand világpolitikája mellett

Briand páneurópai tervével csak egy év múlva fog foglalkozni a Népszövetség?

Párizs, augusztus 30. A francia frontharcosok szövetsége tegnapi ülésén egy millió frontharcos nevében határozatot proklamáltak, melyben leszögezik, hogy a frontharcosok teljes szívvel és lélekkel állanak a Briand által inaugurált és Európa békéjének biztosítására törekvő világpolitika szolgálatába.
Genf, augusztus 30. Népszövetségi kö-

rökben az a hír járja, hogy Briand páneurópai föderációs tervével a Népszövetség csak egy év múlva fog foglalkozni. A szeptemberi ülészakon nagyobb vitát várnak a népszövetségi mandátumok tárgyában, továbbá a rab-szolga és a kábítószerkereskedelem ügyében.

A magyar belügyminiszter véglegesen betiltotta a szocialisták szeptember elsejei felvonulását

Kőbányán megtörtént az első összecsapás rendőrök és munkások között

Budapest, augusztus 30. A magyar belügyminiszter elutasította a szociáldemokratáknak a szeptemberi felvonulást és gyűlést tartását betiltó főkapitányi végzése elleni fellebbezését és a végzésben foglalt betiltó határozatot jogerőre emelte.

Tegnap este Kőbányán a szociáldemokraták egyik gyűlésén gyalázkodó

kifejezések hangzottak el, mire a karhatalom parancsnoka a gyűlést továbbfolytatását betiltotta. A gyűlés helyiségének előterében konfliktus keletkezett a rendőrség emberei és a szocialisták között s a rendőrök egyike kardját használta. Egy munkást fejszerűléssel kórházba szállították. A kardhasználat ügyében megindították a vizsgálatot.

Kiadó a belvárosban hatalmas terem, egy tágas parkettes szobával és mellék-helyiségekkel jutányos ár mellett. Iparüzemnek és irodának rendkívül alkalmas. Cím a kiadóban.

— **Egy amerikai pilóta a Csendes óceán átrepülésére startol.** Londonból jelentik: Tokiói híradás szerint Burnley amerikai pilóta két társával holnap reggel startol a kasumigurair repülőtérről a Csendes óceán átrepülésére. Az óceánrepülő végcélja Washington. A megteendő utvonat hossza 4300 mérföld.

— **Anyósát tépte szét a tanítónak szánt bomba.** Belgrádból jelentik: Osztruznica faluban, Popovics tanítóhoz látogatva érkezett anyósa és sógora. A tanító átengedte vendégeinek a hálo-szobáját, ő maga a lakás egy másik szobájában töltötte az éjszakát. Erről a val tozásról nem tudott Szusics Milivoj gazda, a tanító régi ellensége, aki halálos bosszútervvel foglalkozott. Risztics pópá felbujtására elhatározta Szusics, hogy bombát dob ellensége hálo-szobájába és így pusztítja el. A halálos bomba elkerült a szerencsés tanító, helyette anyósát sujtotta halálra és sógoróját súlyosan megsebesítette. A pópát és a gyilkos Szusicsot letartóztatták.

— **Megnyílt Prágában a nemzetközi büntetőjogi kongresszus.** Prágából jelentik: A nemzetközi büntetőjogi kongresszus tegnap nyílt meg a cseh fővárosban. A megnyitó beszédet Benes külügyminiszter mondotta.

— **Eltemették Lon Chaneyt,** divatos mozizene mellett. Londonból jelentik: Los Angelesből jelentik, hogy Lon Chaneyt mozi-darabok most divatos kísérőzenészei mellett temették el. A temetésen óriási tömeg vett részt.

ÉPÍTŐMUNKÁS OTTHONBAN!

Vasárnap este 9 órakor

Utolsó bucsuelőadás!

Teffner 24 tagu amerikai zsidó operettársulat vendégjátéka

SIDY THALL

világhírű operettzubret föllépésével

Zipke Faier

operett 4 felvonásban

Jegyek a Munkás Otthon pénztáránál kaphatók

— **A KORUNK szeptemberi száma.** A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk szeptemberi számából a következő tanulmányokat emeljük ki: Károlyi Mihály: Amerikai benyomások. Dienes Barna: A színház Amerikában. Balogh István: A magyar egyetemi ifjuság. Dániel Arnold: A nagy birtok mai helyzete Magyarországon. Gyomai Imre: A palesztinai kérdés. Erg Agoston: A pszichoanalízis és a marxizmus. Bolyai Zoltán: A mai film és a mai filmképzés. Stb. Szépirodalmi részében Szilágyi András, Déry Tibor és Seliyev József novelláit találjuk. A Kulturkrónika, Szemle és folyóirat-szemle rovatokban husz kisebb terjedelmű írást vesz az olvasó Vajda Sándor, Medve Miklós, Szende István, Balázs Ferenc, Kálmán József, Krámer Jenő és mások tollából. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala, Cluj—Kolozsvár, Str. Regala 16.

— **Sztrájkba léptek a holland pilóták.** Amsterdamból jelentik: A holland-indiai Batáviába készülő menetrendszerű postarepülőgép egyik pilótája az utra elindulni vonakodott, mire a légi forgalmi társaság részéről közölték, hogy állását október elsejére felmondják. Emiatt a vállalat összes pilótái sztrájkba léptek s kijelentették, hogy csak a felmondás visszavonása, magasabb fizetés és nagyobb családi pótlék megadása esetén hajlandók a sztrájk abbahagyására.

— **Decor iparművészeti szalon (Főter 12.)** tisztelettel tudatja, hogy gyermek-ruha osztályvezetője külföldi utjáról hazaérkezett és t. rendelőinek ismét rendelkezésére áll.

— **33.000 vak él Németországban.** Berlinből jelentik: A statisztika klasszikus hazája, Németország legújabb kimutatása — a vakokról szól. A Saar-terület kivételével Németországban 33.000 vak él. Ebből 3500 ember vakon született, 3000 gyermekkorában vesztette el szeme világát. Mindenre kiterjedő figyelmű ki-mutatás megállapítja, hogy a legtöbb megvakulás a 20. és 30. életkor között történik. A 33.000-ból 17.400 a férfiak száma, amelyekből 13 és fél százalék háborús sebesülés következményében vakult meg.

— **A timisoarai zsidó fiúliceum, leány-gimnázium és fiú felső kereskedelmi iskola** összes nyilvánosjogi osztályaiba a beiratkozás 1930 augusztus 25—31-ig tart. Az újonnan beiratkozó tanulók a 11 lej bélyeggel ellátott felvételi kérvényüköz csatolni tartoznak iskolai, születési és újraoltási bizonyítványt. A javító vizsgálatra utasított tanulók előjegyzése 1930 augusztus 25—31, beiratása pedig 1930 szeptember 6—8-ig történik. A beiratási határidőn túl jelentkező tanulók csak külön engedéllyel iratkozhatnak be.

— **Curtius német külügyminisztert** betegge tették a választói hadjárat fáradalma. Berlinből jelentik: Curtius birodalmi külügyminiszter Baden-Baden-ből visszaérkezett Berlinbe, mert egészségi állapotában némi súlyosbodás állott be. A déli lapok szerint Curtius birodalmi külügyminisztert választói körútjának megerőltető fáradalmait viselték meg, de állapota nem súlyos. Biztosra vehető, hogy a külügyminiszter néhány napon belül rendbejön és részt vehet legidősebb leányának von Hessen miniszteri titkárral szeptember elején tartandó esküvőjén.

— **A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATÓK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.**

— **Berlinben 30 párt indul a választási küzdelemben.** Berlinből jelentik: A választási listák lezárása után kitűnt, hogy egyedül Berlinben 30 párt indul küzdelemben. Ezek között azonban csak 8—10 a komolyan számbajelölhető pártok száma, a többiek töredékpártok és úgy-szólván semmi reményük nincs mandátumokhoz. A lezárás előtti napon 14 töredékpárt adott be Berlinben választási listát.

— **A délkínai kormány a Pekingben lakó diplomáciai képviselőket távozásra szólította.** Londonból jelentik: Az Evening News jelenti Nankingból, hogy a délkínai nacionalista kormány Wang külügyminiszter útján újabb felszólítást intézett a Pekingben lakó diplomáciai képviselőkhöz a város elhagyására és a Nankingba költözésre. A kínai külügyminiszter ismételt felhívását most azzal indokolta, hogy a követéségek Pekingben maradása esetén a kormány a jövőben is ki lenne téve annak, hogy időnként Pekingben ellenkormány alakulna meg.

Bánát és term

Lisztizlet. A pi

mutatkozik.

30—70-es beoszt

együtt.

50—50-es beoszt

együtt.

A lisztexport m

szűnt, csak kisebb

A napról-napra

miatt az érdeklő

nincsenek. A mal

segléteiket általal

fedezik 380—420 l

Terményizlet: E

rófálsan lanyhár

hét a Bánátban a

ben folyt le. A v

a Bánát párhuza

Igy például:

augusztus 20-án

buzát 17.35 pengő

19—16 pengővel és

pengővel jegyezte

Augusztus 27-én

16.59, a márciusi

buza 18.64 pengő

A csikági piac

szeptemberi buzát

93 és a márciusit

buschelenként (1

gusztus 27-re a sz

a decemberi 92.50,

re szállott.

Ennek a nagy k

nában sem mara

hét végén alig mu

kok munkája bá

napi szükségleti

detailvétel hozam

Külföldre csak a

esés tendenciáját

tartva.

Augusztus 20-án

ab bánati állomá

—420 volt, míg m

nehezen lehet ve

nem oly óriási, n

tusra várni lehe

csökkenő árak m

esetén határozták

a módosabbak il

lett nem gondoln

telenség ellenre

tak el néhány sle

val.

Az alacsony ár

a kínálatra kerü

mert jobb, illetve

rül nagyobb men

az idei áru minő

szonyitva kielég

Tengeri. Erőse

erősebb mint buz

lenére via Kurt

pedig via Halm

szinszko felé. Az

takozik, ab felad

Zab. A regátbó

kínálnak 320 lejt

állomás, a vevők

a vételtől.

Arpa. Üzlettele

árpa 260—280, ső

Bab. A regát n

10—11 lejes árba

ab érkezési állon

nines.

Korpa. 40 zsák

más.

Tözsde: Buza

410—420 lej. Zab

Magánárnylam:

380, 78—79 kg 3

Tengeri 305 lej.

Bánáti repce 330

Lábliszt 280. Kor

per 100 kg.

Jaroszi

Infante

Viszontlag

hábc

A világháboru
szatirikus regény
rakovik világiro
vált humoros mű
és több szindara
gényből, amelyb
bolond, hogy má
het, mond vélem
téményekről, de
bugyan ki a kac

Ar

KAPHATÓ

KÖNYVOS

Bánati liszt- és terménypiac

Lisztüzlet. A piacon nagy lanyhaság mutatkozik.

30-70-es beosztású áru 7.20 zsákkal együtt.

50-50-es beosztású áru 7.70 zsákkal együtt.

A lisztexport majdnem teljesen megszűnt, csak kisebb szállítások történtek. A napról-napra történő áruhasadások miatt az érdeklődés csekély. Kötések nincsenek. A malmok nyersanyagszükségleteiket általában a detailvételkel fedezik 380-420 lejes áron.

Terményüzlet: Buza. Az üzlet katasztrofálisan lanyhára fordult. Az elmúlt hét a Bánáthban az üzletelenség jegyében folyt le. A világpiacon eseményeivel a Bánát párhuzamosan tartott lépést. Így például:

augusztus 20-án Bpapest az októberi búzát 17.35 pengővel, a márciusi búzát 19.16 pengővel és a májusi búzát 19.53 pengővel jegyezte.

Augusztus 27-én az októberi buza 16.59, a márciusi buza 18.29 és a májusi buza 18.64 pengőre esett.

A esikagói piacon augusztus 20-án a szeptemberi búzát 89.12, a decemberi 93 és a márciusit 98.12 centért jegyezték buschelenként (1 buschel 27.22 kg). Augusztus 27-re a szeptemberi buza 87.62, a decemberi 92.50, a márciusi 96.55 centre szállott.

Ennek a nagy külföldi esésnek a Bánáthban sem maradhatott el a hatása. A hét végén alig mutatkozik vevő. A malmok munkája bár folytatódhat, csak a napi szükségletüket fedezik és ezt a detailvétel hozamai bőven kielégítik. Külföldre csak a spekuláció ad el, az esés tendenciáját állandóan szemelgett tartva.

Augusztus 20-án a bánati buza ára, ab bánati állomás 79-80-as alapon 415-420 volt, míg ma 390 lejes is nagyon nehezen lehet vevőt találni. A kínálat nem oly óriási, mint amilyent augusztusra várni lehetett. A kiszáradt és csökkenő árak miatt csak végszükség esetén határozták el magukat eladásra, a módosabbak ilyen körülmények mellett nem gondolnak eladásra. Az üzletelenség ellenére a Bánáthból mégis adtak el néhány sleppet bécsi desztinációval.

Az alacsony árak érzetetik hatásukat a kínálatra kerülő áruk minőségében, mert jobb, illetve sikerdus áru alig kerül nagyobb mennyiségben piacra, bár az ideai áru minősége a tavalyihoz viszonyítva kielégítőnek mondható.

Tengeri. Erősen lanyha, bár a kínálat erősebb mint buzában. A lanyhaság ellenére via Kurtics, nagyobb részben pedig via Halmi forgalom van Ruszinszko felé. Az ár 290-300 között változik, ab feladóállomás.

Zab. A regátból nagy mennyiségeket kínálnak 320 lejjel ab bánati érkezési állomás, a vevők azonban tartózkodnak a vételtől.

Árpa. Üzletelenség tart. Takarmányárpa 260-280, sörárpa 340-350.

Bab. A regát nagy mennyiséget kínál 10-11 lejes áron, prima minőségben ab érkezési állomás. Erdélyből kínálat nincs.

Korpa. 40 zsák nélkül ab feladóállomás.

Tözsde: Buza 76 kg 380, 79-80 kg. 410-420 lej. Zab 200 lej, bab 11.50 lej. Magánárfoyam: Bánati buza: 77-es 380, 78-79 kg 390, 79-80 kg 400 lej. Tengeri 305 lej. Árpa 280 lej. Zab 310. Bánati repce 330. Regáti repce 300 lej. Lábliszt 280. Korpa 250. Széna 200 lej per 100 kg.

Jaroszláv Hasek: Infanterist Svejk

Viszontagsági a nagy háboruban I.

A világháború egyetlen humoros, szatirikus regénye, amely méltán sorakozik világirodalom halhatatlanná vált humoros művei közé. Három film és több szindarab készült ebből a regényből, amelyben Svejk, aki olyan bolond, hogy már bölcsnek is elme-
het, mond véleményét emberekről, intézményekről, de úgy, hogy a könnyű bugyan ki a kacagástól és nevetéstől.

Ára 95 lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

KÖZGAZDASÁG

„A napoleoni háborúk óta a harmadik nagy gazdasági világválság korát éljük“

A mai válság még 25 évig eltarthat, azért a termelés alkalmazkodjék a kereskedelemhez — Madgearu nagy beszéde a Nemzeti Exportintézet alakuló ülésén

Bucuresti—Bukarest, augusztus 30. A nemzeti exportintézet (Institutul National de Export) ma délután választotta meg vezetőjét Madgearu ipari és kereskedelemügyi miniszter elnöklété alatt.

Ezen a végleges megalakuló ülésen Madgearu nagy beszédet mondott, amelyben kiemelte az intézet különös jelentőségét. Rámutatott arra, hogy fogyasztási válság van, ennek következtében pedig súlyos gazdasági depresszió, amelynek tartamát nem lehet előre látni.

— Az elmúlt száz év alatt — mondta Madgearu — három nagy világválság volt. Az első a napoleoni háborúk után, a második 1870-1895-ig, míg a harmadik az, amelyet jelenleg élünk. A mostani válság, amely különösen a mezőgazdasági államokban érzik, 1928 óta érlelődik. Eszerint már harmadik évében vagyunk a borzasztó krízisnek és még sines semmi, ami a közeli javulás

reményére jogosíthatna fel. A mostani gazdasági világválság szintén hosszú tartalmu lesz, amiként az ezt megelőző krízis is huszonöt évig tartott. Ezért előrelátóknak kell lennünk és minden erőnkkel szervezkednünk kell. Most a termelésnek kell a kereskedelem után igazodnia és nem a kereskedelemnek a termelés után, mint a háború előtti normális időkben. Ezért van óriási fontossága az exportintézetnek. Ami az intézet munkamódszereit illeti, utánaoznunk kell a római exportintézetet, amely az egész világon a legjobban van megszervezve, de például szolgálhatnak a varsói és budapesti intézetek is. Első példaként megszerveztük a tojás standardizálását. Ezt a kísérletet nagy figyelemben kell részesíteni, mert ennek sikerétől függ a standardizálás meghonosítása Romániában minden téren. Az intézetnek mielőbb fel kell ölelnie az export minden ágát.

Olasz konzorcium háromszáz lakóház felépítésére tett ajánlatot a kormánynak

Bucuresti—Bukarest, augusztus 30. A Casa Autonoma Constructiilor, Auto nóm: Építkezési Társaság Pénztár tárgyalásokat folytat az olasz IEE építkezési konzorciummal háromszáz lakóház felépítése tárgyában. Az építkezési konzorcium, amely az Adriatica Biztosító Társaság érdekszférájába tartozik, vállalkozott arra, hogy jövő év április 23-án, Szentgyörgy napjáig háromszáz kistipusú házat épít fel az országban.

Az ajánlat szerint az építési társaság az úgynevezett „tip. Economic“ házak földszinti részének földszinti köbméterét 5930, emeleti részének köbméterét 4300 lejjel, viszont az úgynevezett „tip. populare“ házak földszintjének köbméterét 4500, emeleti részének köbméterét pedig 3900 lejjel: hajlandó felépíteni és a tulajdonosnak átadni.

A ház tulajdonosa az építkezési összeg 15 százalékát a szerződés aláírása kor, 7.5 százalékát az építkezés befejezésekor, a fenmaradó 77 és félszázalékot pedig 15 év alatt, egyenlő havi részletekben kell megfizetnie. Az ajánlat olcsónak látszik, mert körülbelül 8 százalékos pénznek felel meg, ám mégis meggondolandó, mert a tulajdonosnak a ház teljes értékéig életbiztosítást kell csinálnia az Adriatica Biztosító Társaságnál. Ez az életbiztosítás 6 és félszázalékos drágulást

jelent egy, hogy a 8 százalékos pénz voltaképpen 14-14 és félszázalékot tesz ki.

Az olasz cég kötelezi magát, hogy az építkezési anyagot a belföldön szerzi be, belföldi munkásokat és tisztviselőket alkalmaz, a technikai személyzetet kivéve, amely az alkalmazott munkásoknak öt százalékánál több nem lehet. Kötelezi magát a vállalat, hogy amennyiben a házakat fix terminusra nem tudná elkészíteni, az első 10 napi késésért 2 százalék, a második 10 napért 3 százalék, az azutáni időért pedig havonként 5 százalék kártérítést fog fizetni. Ha valamelyik köztisztviselőnek félbemaradt épülete van, 15 százalék mellett a megfelelő tőkét rendelkezésre bocsátja. Amennyiben ezt az ajánlatot a Casa Autonoma elfogadja, a következő évben ezer, az azután következő években pedig két-kétezer ház felépítésére vállalkozik.

Ez az ajánlat lényege, valószínű azonban, hogy a Casa Autonoma nem fogadja el a tervet, mert életbiztosítással, komplikált ajánlattal a romániai építkezési krízist megoldani nem lehet.

A román babtermés a külföldön. Bu dapestről jelentik: Ebben az évben egyáltalán nem ígérkezik izgalmasnak a babkampány, mert az exportőrök aránylag kis angazsmánnal várják az

export megindulását. Azokat a tételeket, amelyeket előre eladtak, szintén lefedezték már, de ennek ellenére is nyugodt a babpiac irányzata, amennyiben a dunántúli állomásokon 40-41 pengő körül kalkulálódik. A babüzlet nyugodtságának főoka az, hogy Franciaországban jó a termés, az amerikai babhozam is körülbelül 3 millió buschellel növekedett, azonkívül a románok is olcsó babajánlatokkal szerepelnek Marseille-ben. Mindez pedig ellen sulyozza a magyarországi babtermelés gyenge eredményét, annál is inkább, mert az említett körülményekre való tekintettel a babexport csekély, úgy-hogy aránylag kis tételek kínálatával is el lehet lanyhitani a babüzlet irányzatát.

Esnek a linoleum-árak. Berlinből jelentik: A linoleum-árak alakulásával kapcsolatban értekezéseket tartottak legutóbb Berlinben, a német birodalmi gazdasági minisztériumban. E tárgyalások eredményeképpen a linoleumipar képviselői a minisztériummal egyetértőleg szeptember elsejével a linoleum-árakat az 1929 őszén érvényben volt árnívóra szállítják le, hogy a jelenlegi gazdasági nehézségeken segítsenek. Ezenfelül a Linoleum-Wirtschaftstelle Oldenburg és a Rheinische Linoleumwerke Bedburg A.-G. szeptember 1-től teljesen szabad járá engedik a viszonteladási árak alakulását. Azok a híresztelések, amelyek szerint a linoleumot az általános beszerzési programból törölték volna, valótlannak bizonyultak. Az új beruházási program szerint többek között körülbelül egymillió négyzetméter linoleum vétele van előirányozva.

Óriási konzerváló gabonarakárak épülnek Argentínában. Londonból jelentik: A világ gabonapiacának érdeklődése fokozottabb mértékben fordul Argentína felé, mert az ottani termés mindig döntő befolyást gyakorolt az árak alakulására. Legutóbbi jelentés szerint eddig az időjárás kedvező volt a vetésekre és azok fejlődése kielégítő. Ennél a jelentésnél azonban még nagyobb fontosságú az a hír, ami elterjedt a világpiacon egy argentinai gabonapool alakulásával kapcsolatban. Egy londoni konzorcium ugyanis ajánlatot tett az argentinai kormányának 803 gabonaelevátor építésére. Ezek a kőzraktárak már az új szezonra készen állának és ily módon megszűnne az a rapid kínálat, ami mindenkor lenyomta az árakat nemcsak Argentínában, de máshol is. Santa-Fé államban, amely egyike a legfontosabb gabonatermő vidékeknek, az ottani farm szövetkezet, kanadai mintára, pool alapítását határozta el és ennek finanszírozásában szintén részt venne az angol tőke.

Telefónirógéppel kísérletezik a német posta vezetősége. Berlinből jelentik: A birodalmi posta vezetősége egy feltűnésteltető találmány bevezetésével kísérletezik, amelyet a távbeszélő készülékekbe kapcsolódnak be és ennek segítségével lehetségessé válnék távollevő telefonlőfizetők részére adandó üzenetek telefonirógép útján történő megrögzítése és nehezen érthető nevek és címek bediktálása s ezzel a halláshibák kiküszöbölése. A készülék távolból hang útján működésbe hozható és az elektromos erőátvitel egyik rég ismert lehetőségét használja ki a cél elérése érdekében.

Szumatra szigetén gazdag aranymezőket fedeztek fel. Londonból jelentik: A Press Association távirata szerint Szumatra szigetén nagykiterjedésű, gazdag aranymezőket fedeztek fel. Az arany a dzsungel kellős közepén a Ba Tang Hari folyó forrásvidékén fekszik. A hollandiai kormány a felfedező Van der Haas bányamérnöknek ezerhetszáz hektár területre kizsákmálási koncessziót adott.

Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) ZSIDO FIUINTERNÁTUS
Vezető Engel Jeremiás hitoktató
Dr. Krausz Mór főrabbi ur által ajánlva. Az intézet az állami lyceum igazgatóság felügyelete alatt áll. A szombati írás alól felmentve. Dus ort. kóser étkezés. A növendékek szaktanárok által lesznek előkészítve.
Önképzés céljából román, héber, magyar és német folyóiratok, könyvtár, héber nyelvtanár és zongora áll rendelkezésre és angol nyelvű oktató is nyújtunk. Évi díj 26.000 lej. Miután csak korlátozott számban vehetünk fel növendékeket, kérünk mielőbbi jelentkezést

A KOLOZSVÁRI MOZGÓK MŰSORA

Aug. 31	MAGYAR SZÍNHÁZ	CARMEN	CORSO	EDISON	SELECT	URÁNIA
Vasárnap	I. A tenger hősei II. Biztosítsa magát	I. Bécsi rapszódia II. Zsarnok	Három szenvedély	Eltűnt végrendelet A fehér sejk	Ezüst pillangók (hanósfilm)	Összetört szívek

szeptemberi száma. Gaál Gábor szerkeszt. Korunk szeptemberi közö tanuimányokat. Mihály: Amerikai es Barna: A színház h István: A magyar Dániel Arnold: A eizete Magyarorszá. A palesztinai kérdés pszichoanalízis és a Zoltán: A mai film at. Stb. Szépirodalmi András, Déry Tibor novelláit találjuk. A zemle és folyóirat-husz kisebb terjez olvasó Vajda Sándor, Szende István, Bán József, Krámer János. A Korunk elővére 860, félvére 460. Mutatványszámot orunk kiadóhivatala. str. Regala 16.

ek a holland pilóták. ntik: A holland-nd-szülő menetrendszerű vik pilótája az utra ttt, mire a légi forgalm közölték, hogy állá felmondják. Emiatt ótái sztrájkba léptek gy csak a felmondás asabb fizetés és na- ek megadása esetén abbahagyására.

zeti szalon (Fötér 12), hogy gyermek-ruha földi utjárol hazaér- nek ismét rendelke-

Nemetsországban. Ber- statistikai klasszikus ag legújabb kimuta- szól. A Saar-terület országban 33.000 vak- ber vakon született, an vesztette el szemé- iterjedő figyelmi ki- tja, hogy a legtöbb 30. életkor között- ból 17.400 a férfiak 13 és fél százalék há- vetkezményében va-

ló fiúliceum, leány- első kereskedelmi is- osztagú osztályába a augusztus 25-31-ig eiratkozó tanulók a ott felvételi kérvé- rtoznak iskolai, szü- bizonyítványt. A tásított tanulók elő- ztus 25-31. beiratá- ember 6-8-ig törté- atáridőn túl jelent- külön engedéllyel

külgügyminisztert asztói hadjárat fára- elentik: Curtius bis- izster Baden-Baden- Berlinbe, mert egész- émi súlyosbodás al- e szerint Curtius bis- ztert választói kör- fadaralmi viselték em súlyos. Biztosra gyminiszter néhány- ön és részt vehet- k von Hessen mi- ptember elején tar-

UJDONSÁGAI AL- ATOK AZ UJ KE- ÁLYÁBAN.

rt indul a választási- ból jelentik: A vá- rása után kitűnt, abben 30 párt indul- zótt azonban csak- zambajóható pártok edékpártok és ug- nyúk nincs mandá- előtti napon 14 tö- Berlinben választási

mány a Pekingben- viselőket távozásra- jelentik: Az Eve- ankingből, hogy a kormány Wang- an újabb felszöli- gben lakó diploma- város elhagyására- zésre. A kínai kül- lt felhívását most- a követések Pe- setén a kormány a- téve annak, hogy- ellenkormányok

Színház—Mozi RADIO MÜSOR

Fruska (Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban)

Naiv, ártatlan, tehát meglehetősen korlátolt világban játszódik le ennek az angol vigjátéknak a cselekménye. Minden jelenetén megérzik, hogy azért a szerepért íródott, amelyet a vigjáték tizenkilenc éves hősnője abszolvál a három felvonáson keresztül. A fruska akiről a darabban szó van, kedves, őrde jelenség, aki a cselekmények során sok derűt és melegséget áraszt a színpadról. A címszerepet **Marsi Gizi** játszotta, aki mindent elkövetett, hogy a tizenkilenc éves leány illúzióját nyújtsa s ha ez nem teljes mértékben sikerült is neki, mégis meg lehet állapítani, hogy alakítása nem volt művészi kvalitások nélkül való. Mellette **Lantos Béla** aratótt ezuttal sikert, ami mindenestre biztató jel régen várt fejlődésére. **Kaszab Anna** ezuttal inkább külső előnyeivel hatott, mert hiszen szerepe nem adott lehetőséget neki pompás művészetére érvényesítésére. **Tóth Elek** az apa szerepében, mint mindig, most is a kiváló színész minden jellegzetességét mutatta. **Benes Ilona** nem kellett különösebb meglepést. **Balázs Samu** igyekezett stílusos és karakterisztikus lenni s mellette az összes többi epizódszereplők is mindent megtettek arra, hogy a hangulatos vigjáték előadásáról a közönség kellemes impressziókkal távozzék.

A Magyar Színház irodájának közleményei

Ma utolsó előadások a Magyar Színházban.

ANTONIA, FRUSKA, TAIFUN.

Ma éjjel a társulat Nagyszében, azután Brassóba utazik. Hosszabb ideig nem lesz ismét Magyar Színházi előadás Kolozsváron. A mai napon még három bucsu-előadást tartanak a színházban.

Három óraker nagyon olesó mozi-hely árakkal Poór Lillivel a címszerepben az „Antónia“-t adják a Körösi Dudus közreműködésével.

Hat óraker a diadalmas sikerű „Fruska“-nak lesz a harmadik előadása, a címszerepben Marsi Gizivel.

Este 9 óraker pedig Lengyel Menyhért világhírű szindarabja, a „Taifun“ kerül színpadra. Ez lesz az idei évad utolsó előadása. Ennek az előadásnak keretében bucsuzik Poór Lili és Janovics Jenő dr. Ezt az előadást olesó nyári helyárakkal tartják meg. Az előrelátható nagy torlódásra való tekintettel, tanácsos a jegyeket előre megváltani.

Ma délelőtt 11 óraker utolsó matiné.

Kettős nagy műsor: Tenger hősei és Biztosítsa magát.

Hatalmas kettős műsort hirdet a ma délelőtti matinéra a Magyar Színház. A „Tenger hősei“ nagyszabású éneklő, zenélő hangos film-esoda, valamint Clara Bow legbrilliansabb 8 felvonásos vigjátéka, a „Biztosítsa magát“ kerül vetítésre ma délelőtt. Két és fél óráig tartó előadás. Kezdeté 11 óraker. Kivételes helyárak: 20 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA

Vasárnap d. u. 3 óraker: Antonia. (Nagyon olesó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 369.)

Vasárnap este 6 óraker: A fruska. Ujdonság, harmadszor. Olesó nyári helyárakkal. Sorozatszám 370.)

Vasárnap este 9 óraker: Ünnepi bucsu előadás. Az idei évad utolsó előadása: Taifun. (Poór Lili, Janovics Jenő, Tóth Elek, Mihályfy László bucsufőlépése ez évadban. Sorozatszám 371.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MÜSORA

Szombaton fél három, fél öt és fél hét óraker: A tenger hősei és Biztosítsa magát. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Vasárnap d. e. 11 óraker: A tenger hősei. (Hangos, zenélő filmujdonság) és Biztosítsa magát. Clara Bow 8 felvonásos vigjátéka. Kivételes helyárak: 20 és 10 lej.)

Idő: Középeurópai

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 31. Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika 10: Énekes nagymise a Budapest-Belvárosi plébánia-templomból.

11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Majd: Fall Leó hangverseny. 2: Grammofónhangverseny.

3.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Havas Mihály, Nagykőrös város főkertésze: „A körösi ugorkáról“.

4: Rádió Szabad Egyetem.

5: A nemzetközi vízpolótorna keretében a német és a magyar csapat mérkőzése a nürnbergi Stadionban a gróf Klebersberg-kupaért. Helyszíni közvetítés. Konferál: Machán Tibor.

5.45: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye.

6.45: Cholnoki László novellája: „Tamás egy vergődő lelek“.

7.10: Vargha Imre magyar nótákat énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretében.

8.15: Részletes sport- és lóverseny-eredmények.

8.30: Két vidám egyfelvonásos. 1. „Három a daru“. Tompa Mihály költeménye nyo mán. 2. „A külföldi magyar“.

Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Majd: A Rékay Miklós-szalonzene- kar hangversenye.

11: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Belgrád. 20: Az operai énekkar előadása. 21.15: Rádiózenekar. 22.15: Séta Európán keresztül.

Berlin. 20: VIII.; 8 óra 30; IX.; 9 óra 30; X. Hangjáték.

Pozsony. 19: Táncczene. 22.20: Jazz Trensénteplieről.

Bukarest. 10.30: Egyházi zene. 11: Rádiózenekar. 12.15: Grammofón. 16: Dincu-zenekar. Könnyű és román zene. 17.15: Dincu-zenekar. 20.30: Színházi előadás. 20.45: Cretzoiu opera-énekesnő estje. 21.45: Táncczene a Lidó medencéből.

Frankfurt. 19.30: Operettrészletek. grammofoonon. 21: Bruxelles. 25—0.30 Szórakoztató zene.

Hamburg. 20: Genée: Nanon című

háromfelvonásos vioperája. *Hilversum*. 19.55: Az utrechti városi zenekar játéka. Székely Zoltán hegedűművész közreműködésével. 21.55: Grammofón. 22.10: Kabaré. — 22.55: Grammofón.

Kattovic. 19.5: Közzene. 23: Táncczene.

Kaunas. 20: Közzene. 20.55: Litván lakodalmi dalok.

Kassa. 20: Prága. 22.20: Táncczene. Csorbatórlól.

Köln. 16.30—18: Délutáni zene. 18: Citerazene. 20: Hegedűjáték. 21.05: Bruxelles. 23: Grammofón-jazz.

Leipzig. 18.40: Szórakoztató zene. — 20: Citerajáték. 20.30: A légyott, hangjáték. 21.30: Ziehrer: Biedermeyer ur és neje c. egyfelvonásos daljátéka. — Majd 0.30-ig táncczene.

Milánó. 19.30: Vegyes zene. 20.30: Strauss O.: Varázskeringő c. operettje Utána éjjelleg könnyű zene.

Prága. 19.30: Dalok. 20: Szórakoztató zene. 20.40: Bacilek Jeanne, a cseh csalogány Amsterdamból. 21.05: Rádiózenekar. 20.20: Pozsony.

Toulouse. 20: Argentínai zenekar. — 21: Carmen-részletke. Utána: Harmonikázás. Majd: Katonazene. 22.15: Grammofón.

Bécs. 20.10: Kálmán Csárdáskirálynő c. háromfelvonásos operettje.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 1.

Budapest. 9.15: A Mandits szalonzene- kar hangversenye.

9.30: Hírek.

9.45: A hangverseny folytatása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó.

12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye.

12.25: Hírek.

12.35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

2.30: Hírek.

3: Piaci árak.

4: Asszonyok tanácsadója.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

5: Tolnai Pál, az állami színházak műszaki főfelügyelőjének előadása: „Korszerű színpadi gépezetek“.

5.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye.

6.35: Német nyelvvoktatás.

7.10: Illés Endre novellái: 1. Hátha.

2. A madarak elrepülnek.

7.35: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye.

Pályázat

A Statusquo Izr. Hitközség Sat Mare keres a főünnepekre egy vallásos életű, kellemes, iskolázott hang

kántort בער מוסר

Fizetés megegyezés szerint. Reflektán sok jelentkezhetnek próbaelőadás alulírott főgondnoknál, ugyanide címzendők a pályázati kérvények. Utiköltség csakis a meghívottakna fog megtéríteni.

Dr. Friedmann Arpa ügyvéd, hitk. gondnok

8.35: Stefániai Imre hangverseny. Utána: Grammofónhangverseny.

Kb. 10.35: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

10.45: A m. kir. 1. honvédegyalozred hangversenye.

Belgrád. 20: Kedvelt operaáriák kettősök. 21: Két hegedűverseny. 22: Operettrészletek.

Berlin. 20: Grammofón. 20.30: Táncczene. 22.30: Szórakoztató zene.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Grammofón. 20: A Theodorescu-nagy játéka. 20.45: Bugeano harmadik művész román dalokat játszi.

21.45: Theodorescu-negyves. — 21.45: Hírek.

Frankfurt. 19.30: Szórakoztató zene. 21: Leipzig. 22: Irodalmi est. 0.30: 1.30: Schubert-dalok.

Hamburg. 20: Tarka zene-est. 21: Schubert-est. 22.10: Alkalmi előadások. 22.30: Régi táncok.

Kattovic. 18: Népszerű hangverseny. 20.15: Varsó. 23: Táncczene.

Kassa. 19.30: Prága.

Köln. 20: A kis zenekar kilenc számú álló hangversenye. Közben megújított új versek előadása. Utána éjjelleg kávéházi zene.

Leipzig. 19.30: Jámbor állatok között c. dalok és versek. 21: Hungar. 22: perdinck—Engelbert emlékest. 22.30: Keleti zenekép.

Milánó. 19.30: Vegyes zene. 20: Catalani: Loreley c. operája. Utána 24-ig könnyű zene.

München. 20: Citera- és gitárzene. 21.30: Heinemann berlini zongoravészno előadása.

Prága. 19.30—22: Dvorzsák Ruzsaka című operájának előadása.

Aprohirdetéseik

Málnasuccus, eredeti havasi málnából valamint valódi málnaszirup kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Bauer és Müller cégnél Petrita-Lonea, júdetu Hunedoara.

Modern szuterén raktárnak vagy üzlethelyiségnek kiadó. Piata Unirii 20.

Zsidó családhoz ajánlkozik házvezetőnőnek intelligens nő, jól főz. Cim: Mátyás király ucca 2. szám. Elizabeta kápolna-lap-szalón.

Kiadó műhely, raktár, iroda. Malom ucca 10.

Schwartz Ignacné orth. kóser vegetárius étterme és tejszarnoka Reg. Ferdinand (Wesselényi ucca) 10 szám alatt megnyitott. A felhasználóknak saját készítményeiket. — Ugyanott naponta friss ténés- és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

Új üzlethelyiség kiadó. Árpád u. 14.

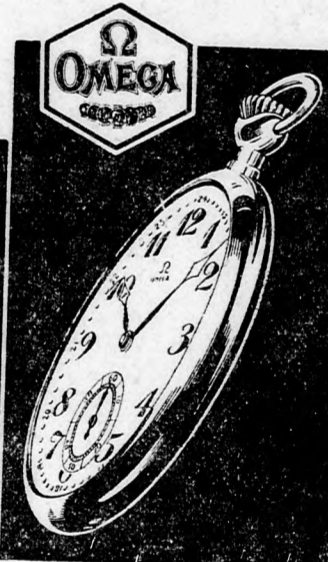
Teljes ellátást kaphat egy-két tanuló leány vagy fiú jobb zsidó családnál. Cim a kiadóban.

Gyakornokot, vagy gyakornokot rosmán tudással felvessz Ferezeg vegyészeti gyár.

Kiadó négyszobás modern uccai lakás és egy üzlethelyiség november 1-re Ertekezni háztulajdonosnál Piata Mihai Viteazul 39.

Filmunkák legmodernebb kivitelben, valamint bármilyen kézimunka nagy választékban Fisch Böske kézimunkaszalójában Malom ucca 16.

Egy precizios óra mindenki részére!

Az Omega óra az amely mindig fiatal marad.

Minden egyes a 175 részből álló Omega-óra alkatrésze ezredmilliméter pontosságra van kiprobálva és így megállapított tény, hogy a járás által a szerkezet **ugyszólván nem kopik** és ezáltal az egész világon az Omega-órát mint „egy életre elég“ tekintik. Kérje bemutatásra a legújabb „40.6 Omega-mintás“. Az Omega-óra egyedülálló versenyfársnélküli minőség. Mással nem potótható.

OMEGA

EGY ÉLETRE ELÉG

Nyomatott Fraternitas Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájában. Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 9.77

XIII EVF. Cluj—Koszeptem 5690 EV

Am Uj Kelet a és hánati... Olkoink utat... Készítotok n és megörvénk...

Szinaja,

Előbb Bukares... Most Varsóban és... Össze a... hogy pontosan... meg természetét... gyógyítás módját... rosszogat a beteg... konferenciát a... össze, hogy... munk már elvissel... amitt, nehogy b... ímlás. Azok az ál... kossága a földből... értékesítéséből él... pi, hogy hovatov... bevetni és megm... mert minél bőség... ása, annál keves... hogy a mezőgazd... használt munka é... nyeket hoz. A me... nak össze kell t... nyoknak és diplo... és érdekeit élbe... itás egy részét is... zözös blokkot ala... szony olyan szerz... mezőgazdasági te... biztosítható. A de... az ismételt kor... volt a hajlandós... vütműködésre... jenezed telt mag... ny a világon mi... r a tudsz vevőt ta... a nénykedj, hogy... sz, amiből kifiz... ába készülő gyv... l a szükséges ru... majai és varsói... ilását megakadál... mely szó gyűjtőne... ésenek, feltékeny... tekeknek.

Briand és azok... gondolatot hirdeti... a Európa meg... gazdasági és kult... ok különálló nac... amhatárt, a népek... etét és feltékeny... etni, Európa azon... llamait össze kell... ára kell juttatni, l... s nem védekezni... anem összefogni sz... gységekkel, mint a... amok és Oroszorsz... sinálni Páneurópa... ópa tovább folyta... perpatvarait, nem... ng a szines fajok... nar előbb gazdasá... ájává lesz a tőkéb... erősebb hatalmakna

Mikor 1908-ban a... világbéke fal... vta össze az euró... Pagnet, a hires fra... rta, hogy nem leh... ágbéket, mert ez... angoztatása melle... anságait szentesite... há deklarálja s oly... e a történelmet, an... yözöttek vannak, l... yözött államai sok... íbb hívei a pacifiz... pai gondolatnak, n... és államok tudják... onalaktól függ egy... bak jóléte és boldo... ozatlan és változha... ett is meg lehet e... a Európa ki tudna... ni mámorból, a fél... tudná vetni a tradí... Enékül mi csak a... ági nyomorúságot, Páneurópa-gondo... nyeniink, hogy ma... táink megéri a gon